

KONKURRENSVERKET	
2015-06-04	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE

Information & Kompetens i Sverige AB, 556465-4605
Norgegatan 2 B
164 32 Kista

Ombud: Advokat Johan Linder Säverman
Wistrand Advokatbyrå
Box 7543
103 93 Stockholm

MOTPARTER

1. Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen
Slottsgatan 118
602 22 Norrköping

2. Hermods Aktiebolag, 556044-0017
Warfvinges Väg 33
112 51 Stockholm

Ombud: Advokat Pontus Scherp och biträdande jurist Catarina Rivero
Lira
Norburg & Scherp Advokatbyrå AB
Blasieholmsgatan 5
111 48 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 15 september 2014 i mål nr
3871-14, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och avslår Hermods
Aktiebolags ansökan om överprövning enligt LOU.

- Klaganden/ombudet
- Motparten/ombudet
- Försäkringskassan
- Förvaltningsrätten
- Socialstyrelsen

*Konkurrens
verket*

- För kännedom
- För åtgärd
- För delgivning

YRKANDEN M.M.

Information & Kompetens i Sverige AB (Infokomp) yrkar i första hand att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, ska avslå Hermods Aktiebolags (Hermods) ansökan om överprövning. I andra hand yrkar Infokomp att förvaltningsrättens dom ska undanröjas och målet återförvisas till förvaltningsrätten för ny prövning.

Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen (Upphandlingscenter) medger bifall till överklagandet avseende anbudsområde 1, men motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom avseende anbudsområde 11. Upphandlingscenter motsätter sig vidare Infokomps andrahandsyrkande.

Hermods motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom.

VAD PARTERNA ANFÖR

Infokomp

Bolaget vidhåller det som anförts i förvaltningsrätten och tillägger bl.a. följande. Förvaltningsrätten har felaktigt kommit fram till att bolagets anbud inte är i överensstämmelse med förfrågningsunderlaget i det avseendet att bolaget angett "Behörig lärare" som svar på efterfrågade uppgifter om "Kort beskrivning av lärarens erfarenhet och kompetens". Ett förfrågningsunderlag ska tolkas i ljuset av den upphandlande myndighetens behov (jfr RÅ 2002 ref. 50). Det är således i första hand vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen som ska vara avgörande för hur förfrågningsunderlaget ska tolkas. En objektiv tolkning kan inte ske på annat sätt än att den grundas på vad leverantörerna rimligen har anledning att förvänta sig att upphandlande myndighet kommer att fästa avseende

vid. Förvaltningsrätten har däremot tolkat förfrågningsunderlaget utifrån sin egen uppfattning om hur det berörda kravet språkligt sett kan förstås.

Anbudet stämmer med förfrågningsunderlaget och den kompletterande information som lämnades i "Frågor & svar". Det framgår direkt av förfrågningsunderlaget att de aktuella uppgifterna efterfrågas i syfte att styrka lärarkvalifikationerna. Begreppet "Behörig lärare" innebär att offererad lärare har den erfarenhet och kompetens som krävs för att utöva lektionsverksamhet, i annat fall hade läraren inte varit behörig. Det är således uppenbart att den upphandlande myndigheten, genom de uppgifter som bolaget lämnade i anbudet, har fått tillräcklig information. Detta är också den upphandlande myndighetens uppfattning. Det finns inte anledning att, såsom förvaltningsrätten har gjort, läsa in ytterligare krav i förfrågningsunderlaget än den upphandlande myndigheten har behov av och som synes vara överflödiga. Även kurskoder efterfrågades i syfte att styrka lärarkvalifikationer. Det står klart att samtliga bolagets lärare är behöriga samt att anbudet avseende anbudsområde 11 avser samtliga kurser. Det har således stått klart att behöriga lärare har offererats för samtliga kurser och det har inte funnits något reellt eller praktiskt behov av att därutöver specificera vilka kurskoder som gäller för respektive lärare. Detta bekräftades av Upphandlingscenter i "Frågor & svar". Av förvaltningsrättens dom framgår inte vilken betydelse det då har att uppgifter om kurskoder inte har lämnats för de olika lärarna. Även här tolkar förvaltningsrätten förfrågningsunderlaget utifrån sin egen uppfattning och inte utifrån den upphandlande myndighetens behov av information. Enligt förfrågningsunderlaget är det för övrigt inte ett obligatoriskt krav att lämna kurskoder. Även "motsvarande" uppgifter går att lämna, dvs. uppgifter som styrker lärarkvalifikationen. Upphandlingscenter har inte krävt att namn ska lämnas och det är därför inte möjligt att koppla samman någon lärare med de kurskoder som gäller för denne. Detta understryker att eventuella uppgifter om kurskoder i sig inte hade kunnat få någon betydelse för bedömningen av anbudet. Av förfrågningsunderlaget framgår vidare att det

är tillräckligt att offererade lärares kvalifikationer kan styrkas vid avtalsstarten.

Förvaltningsrätten har inte heller tagit hänsyn till proportionalitetsprincipen. De uppgifter som enligt förvaltningsrätten utgör en brist i bolagets anbud saknar betydelse för bedömningen av bolagets anbud och det är därför inte proportionellt att förkasta anbudet på det sätt som skett.

Förvaltningsrätten borde inte ha avvisat Infokomps yrkande om att upphandlingen, vid bifall till Hermods ansökan, ska göras om.

Upphandlingscenter

Upphandlingscenter ansluter sig till Infokomps talan avseende anbudsområde 1. Vad gäller anbudsområde 11 instämmer Upphandlingscenter i förvaltningsrättens bedömning.

Hermods

Det aktuella målet rör inte frågan om förfrågningsunderlaget är otydligt i något avseende utan om Infokomp ska anses ha uppfyllt ställda skall-krav. En upphandlande myndighet har förvisso en betydande frihet att bestämma föremålet för upphandlingen och de krav som ska ställas vid upprättandet av förfrågningsunderlaget. Däremot har den upphandlande myndigheten inte möjlighet att i efterhand frångå de uppställda skall-kraven. Om en anbudsgivare inte har lämnat samtliga begärda uppgifter ska anbudet förkastas. Detta syftar till att garantera att det sker en objektiv jämförelse mellan anbuden. Upphandlingscenter har vid upprättandet av förfrågningsunderlaget uppenbarligen ansett att angivande av lärarens erfarenhet och kompetens är av betydelse för att styrka efterfrågade lärarkvalifikationer. Detta krav har inte förändrats under upphandlingsförfarandet. Det är ostridigt att kravet är obligatoriskt och att Infokomp inte har angett lärarens erfarenhet i sitt an-

bud. Det är också uppenbart att uttrycket "behörig lärare" inte inbegriper lärarens erfarenhet. Att Upphandlingscenter anser att Infokomp har uppfyllt skall-kravet är ovidkommande eftersom anbud ska prövas utifrån de krav som ställs i förfrågningsunderlaget. Genom att godta och utvärdera Infokomps anbud har Upphandlingscenter överträtt principen om likabehandling.

Vad gäller anbudsområde 11 hänvisar Hermods i allt väsentligt till det som anförts i förvaltningsrätten med tillägget att även om man av Infokomps anbud i och för sig kunnat utläsa kurskoder har de inte funnits angivna i det rätta formuläret *Lärarkvalifikationer*.

De aktuella skall-kraven syftar till att anbudsgivarna ska styrka sina offereerade lärares kvalifikationer. Att lärares kvalifikationer kan vara av betydelse för tilldelning av de aktuella tjänsterna och att lärarnas behörighet och erfarenhet är av betydelse för att styrka deras kvalifikationer torde vara ovedersägligt. Uppgifter om kurskoder är också av betydelse för att säkerställa att respektive lärare har de nödvändiga kvalifikationerna för den kurs som offreras. Härigenom uppnås syftet att skapa sig en uppfattning om lärarnas kvalifikationer, något mindre ingripande alternativ för att uppnå det syftet torde inte finnas. Kraven är inte heller stränga eller orimliga eftersom alla anbudsgivare har haft möjlighet att uppfylla dem. Skall-kraven är därför lämpliga, effektiva och nödvändiga för att uppnå det eftersträvade syftet. Ett förkastande av Infokomps anbud strider därför inte mot proportionalitetsprincipen utan är tvärtom ett krav för att inte hamna i strid med principerna om likabehandling och transparens.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Uppgift om lärares erfarenhet och kompetens

Upphandlingscenter har i en bilaga i förfrågningsunderlaget, benämnd *Lärarkvalifikationer*, angett att anbudsgivarna ska lämna ett antal uppgifter. Syftet med uppgiftslämnandet är enligt förfrågningsunderlaget att styrka de lärarkvalifikationer som anges i annan bilaga benämnd *Pris- och utvärderingskriterier*. En av de uppgifter som ska lämnas är lärarens namn. Detta krav är dock inte ovillkorligt då det är möjligt, för det fall att någon lärare inte kan namnges vid tidpunkten för anbudsgivningen, att lämna uppgifter för att styrka en garanterad kompetensprofil. Vidare ska en kort beskrivning av lärarens kompetens och erfarenhet lämnas.

Kammarrätten anser att uttrycket "behörig lärare" på ett tillfredsställande sätt uppfyller det i bilagan ställda kravet på en kort beskrivning av lärarens kompetens. Som förvaltningsrätten konstaterat säger det emellertid inget om den aktuella lärarens erfarenhet. Mot bakgrund av att det inte finns ett ovillkorligt krav på att ange lärarens namn kan det dock, enligt kammarrättens mening, inte heller ställas något ovillkorligt krav på att ange lärarens erfarenhet då detta är möjligt endast för de fall lärarens identitet är känd. Något obligatoriskt krav att ange lärares erfarenhet kan därför inte utläsas av förfrågningsunderlaget. Kammarrätten kan inte heller se annat än att syftet med uppgiftslämnandet, dvs. att styrka de lärarkvalifikationer som anges i bilagan *Pris- och utvärderingskriterier*, i vart fall avseende de obligatoriska kraven är uppfyllt genom den av Infokomp lämnade uppgiften.

Kammarrätten anser således att det inte har funnits fog för att utesluta Infokomp från utvärderingen avseende anbudsområden 1 och 11 av det skälet att bolaget inte skulle ha uppfyllt obligatoriska krav gällande lärarkvalifikationer.

Uppgift om kurskod

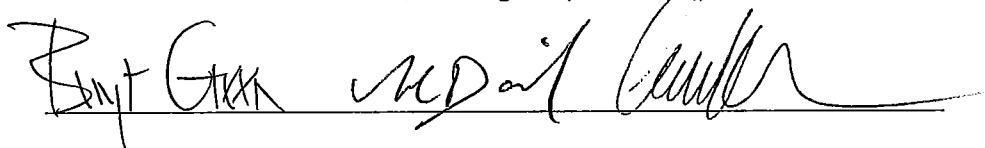
Vad gäller anbudsområde 11 framgår av "Frågor & svar" att det är ett krav att anbudsgivaren ska erbjuda samtliga de kurser som anges i förfrågningsunderlagets bilaga tre.

Beträffande kravet om angivande av kurskod avseende anbudsområde 11 kan kammarrätten konstatera att Infokomp i bilagan *Lärarkvalifikationer* inte har angivit kurskoden för respektive kurs utan endast angivit att behöriga lärare offereras. Uppgifter om kurskoder framgår dock av bilagan *Pris- och utvärderingskriterier*. Då det inte fanns något utrymme för tveksamheter angående vilka kurser Infokomp offererade med hänsyn till att det var obligatoriskt att erbjuda samtliga i bilaga angivna kurser samt att uppgifter om samtliga kurskoder fanns angivna i Infokomps anbud, bedömer kammarrätten att anbudet även i detta avseende uppfyller de i förfrågningsunderlaget ställda kraven.

Kammarrätten finner sammanfattningsvis att Hermods ansökan om överprövning skulle ha avslagits i sin helhet. Infokomps överklagande ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Kammarrättsrådet Bengt Green (ordförande), kammarrättsrådet Anders Davidson och tf. kammarrättsassessorn Anna Karlsson (referent) har deltagit i avgörandet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2014-09-15
Meddelad i
Linköping

Mål nr
3871-14
Enhet 2

SÖKANDE

Hermods Aktiebolag, 556044-0017
Warfvinges väg 33
112 51 Stockholm

Ombud: Advokat Catarina Rivero Lira
och Advokat Pontus Sherp
Norburg & Scherp Advokatbyrå AB
Riddargatan 7 A
114 35 Stockholm

MOTPARTER

1. Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen
Slottsgatan 118
602 22 Norrköping

2. Information & Kompetens i Sverige AB, 556465-4605
Norgegatan 2B
164 32 Kista

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering ska företas avseende anbudsområde 1 och 11 varvid anbudet från Information & Kompetens i Sverige AB inte beaktas.

Förvaltningsrätten avvisar Information & Kompetens i Sverige AB:s yrkande om att upphandlingen för anbudsområde 1 och 11 ska göras om.

Dok.Id 177687

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Upphandlingscenter genomför upphandling av ramavtal avseende gymnasial vuxenutbildning 2014 med beteckning *UH-2013-431* (upphandlingen). Upphandlingen är indelad i elva stycken separata ramavtal (anbudsområde) med alla villkor för avrop fastställda och genomförs genom förenklat förfarande. Som tilldelningsgrund tillämpas det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet per anbudsområde. Av tilldelningsbeslut den 21 maj 2014 framgår att Information & Kompetens i Sverige AB (Infokomp) tilldelats kontrakt för anbudsområde 1 och 11.

Hermods Aktiebolag (Hermods) ansöker nu om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen, såvitt avser anbudsområde 1 och 11, ska rättas på så sätt att en ny anbudsutvärdering genomförs varvid Infokomps anbud inte beaktas.

Upphandlingscenter medger rättelse avseende anbudsområde 11 och motsätter sig bifall till ansökan avseende anbudsområde 1.

Infokomp motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖRT

Hermods

Infokomp har inte uppfyllt skall-kraven

Upphandlingscenter har i formuläret *Lärarkvalifikationer* angivit följande avseende både anbudsområde 1 och 11:

”I syfte att styrka de lärarkvalifikationer som anges i bilaga ’Pris och Utvärderingsbilaga UH 2013-431’ för gymnasieutbildning allmänna ämnen, gymnasieutbildning allmänna

ämnen på distans, yrkesförberedande gymnasieutbildningar samt folkhögskolekurser ska ett antal uppgifter lämnas:

- Lärarens namn (om någon lärare vid anbudsgivningen inte kan namnges lämnas ändå uppgifter för att styrka en garanterad kompetensprofil)
- Vilka kurser läraren kommer att användas för genom att ange kurskod eller motsvarande beskrivning. [...]
- En kort beskrivning av lärarens erfarenhet och kompetens.”

Upphandlingscenter har sålunda uppställt ett skall-krav på redovisning av lärarens namn, kurskod eller motsvarande samt av lärarens erfarenhet och kompetens. Infokomp har i sitt anbud avseende anbudsområde 1 och 11 i formuläret *Lärarkvalifikationer* enbart angivit ”Behörig lärare” under rubriken ”Kort beskrivning av lärarens erfarenhet och kompetens”. Uttrycket ”behörig lärare” är ett vagt begrepp som varken beskriver lärarens erfarenhet eller kompetens. Uttrycket förekommer bl.a. i skollagen samt i förordningen (2011:326), nedan Förordningen. Det saknas emellertid en definition av uttrycket i såväl skollagen som i Förordningen.

Upphandlingscenter hävdar att ”[b]ehörig lärare är dessutom ett vedertaget begrepp som innebär att läraren har genomgått en utbildning och har en lärarexamen”. Detta bestrids av Hermods. Av 2 kap. 21 – 25 §§ jämfört med 2 kap. 31 § i Förordningen, vilken föreskriver vad som gäller för behörighet att undervisa, framgår att uttrycket ”behörig lärare” inte är ett vedertaget begrepp och att en behörig lärare inte per automatik har en lärarexamen. Behörighet att undervisa kan nämligen också erhållas genom annan examen än lärarexamen om den bl.a. ger behörighet att undervisa som lärare och fullgjorda ämnesstudier om visst antal högskolepoäng eller motsvarande finns. Behörighet i ämnen som inte ingår i examen kan även uppnås genom att läraren har relevant kompetens för dessa. Dessutom kan en lärare bli automatiskt behörig i fler ämnen än de som ingår i examen, bl.a. om denne är behörig i ett s.k. vanligt ämne. Vidare kan en lärare bli behörig genom att ha likvärdiga kunskaper och kompetenser, t.ex. högsko-

lestudier, annan utbildning eller arbetslivserfarenhet inom relevant område. Även om uttrycket skulle innebära att läraren har en lärarexamen kan det omöjligens utläsas vilken erfarenhet eller kompetens som läraren har.

Upphandlingscenters tolkning av skall-kravet, dvs. att det är tillräckligt att ange "behörig lärare" för att uppfylla det aktuella skall-kravet, är svår att förena med ordalydelsen i kravet. Därtill kan man fråga sig varför Upphandlingscenter inte i sådant fall istället endast infört en kryssruta i formuläret för bekräftelse av att läraren är behörig.

Även om förvaltningsrätten skulle dela Upphandlingscenters uppfattning, att Infokomp genom att enbart ange "behörig lärare" beskriver lärarens kompetens, kan det i vart fall inte anses innefatta en beskrivning av lärarens erfarenhet. Mot bakgrund av den språkliga definitionen av begreppet erfarenhet i bl.a. Nationalencyklopedin så innebär detta något som går utöver den kunskap en lärare förvärvat under utbildningen och som gör läraren behörig att undervisa. Erfarenhet rör sig istället om en lärares praktiska erfarenhet av att leda undervisning och det går alltså inte att utläsa erfarenhet utifrån uttrycket "behörig lärare".

Endast avseende anbudsområde 11

Avseende anbudsområde 11 saknas uppgift om kurskod eller motsvarande beskrivning i Infokomps anbud. Detta har även vidgåtts av Upphandlingscenter.

Infokomp har i yttrande till förvaltningsrätten hävdad att avsaknaden av kurskoder skulle vara förenligt med skall-kravet på att ange kurskoder med anledning av ett svar som Upphandlingscenter lämnat i *Frågor & svar* i upphandlingen den 12 mars 2014. Detta är felaktigt. Det är förvisso riktigt att Upphandlingscenter angivit att det kan accepteras att anbudsgivaren

inte anger alla kurskoder, men av det av Infokomp åberopade svaret framgår också att förutsättningen för detta var att (i) den anger att den erbjuder samtliga efterfrågade kurser dels på översta raden, (ii) dels under varje paket samt (iii) att anbudsgivaren anger under varje paket namnet på de lärare som ska undervisa. Av Infokomps anbud avseende anbudsområde 11 framgår emellertid att Infokomps anbud inte uppfyller något av dessa tre krav. Infokomp har bara skrivit "behörig lärare" i en kolumn i det aktuella formuläret. Följaktligen kan Infokomp inte anses ha uppfyllt skall-kravet på att ange kurskoder.

Skada

Upphandlingscenter har genom att utvärdera Infokomps anbud och tilldela bolaget kontrakt för anbudsområde 1 och 11 överträtt likabehandlings- och transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Hermods anbud har rangordnats som det näst mest fördelaktiga avseende såväl anbudsområde 1 som anbudsområde 11. Hermods skulle därmed ha tilldelats kontrakten för nämnda anbudsområden om Infokomps anbud hade förkastats och har således lidit skada av överträdelsen.

Upphandlingscenter

Upphandlingscenter yrkar att Hermods talan avslås vad gäller inställningen kring begreppet "behörig lärare" i anbudsområde 1 och 11. Upphandlingscenter medger dock rättelse av anbudsområde 11 till den delen det avser uppfyllandet av kravet på "kurskoder eller motsvarande".

Angående "behörig lärare" i anbudsområde 1 och 11

Upphandlingscenter tillbakavisar vad Hermods anfört om att det vinnande anbudet i anbudsområde 1 och 11 inte har uppfyllt kravet på "en kort be-

skrivning av lärarens erfarenhet och kompetens". Syftet med kravet är att säkerställa att offererad lärare har erfarenhet och kompetens för att undervisa. Genom att ange "behörig lärare" har detta uppfyllts av Infokomp. Begreppet "behörig lärare" innebär att offererad lärare har den erfarenhet och kompetens som krävs för att utöva lektionsverksamhet.

Uttrycket behörig lärare har tillämpats inom skolväsendet sedan många årtionden, men en utmönstring av uttrycket har relativt nyligen påbörjats med anledning av att lärarlegitimationer numera kan utfärdas efter ett särskilt ansökningsförfarande. Det faktum att begreppet "behörig" förekommer i skollagen, vilket Hermods själva framhåller, visar i sig att begreppet är vedertaget och välanvänt för att beskriva en lärares kompetens. Hermods har dessutom själva exemplifierat hur olika kompetenser kan bidra till det som kan betecknas som behörighet att undervisa. Vidare framgår tydligt av 2 kap. 21 – 25 §§ jämfört med 2 kap. 31 § i Förordningen i vilka fall en lärare är behörig att undervisa. Således menar Upphandlingscenter att det måste vara ställt utom allt rimligt tvivel att uttrycket "behörig lärare" anger en kompetensnivå som beskriver att det finns en grundläggande kompetens för att undervisa som lärare.

Vad som framgår av Nationalencyklopedin avseende begreppet erfarenhet saknar betydelse för uppfyllelsen av det aktuella kravet i upphandlingen. Det är dessutom inte ovanligt att en lärare inom ramen för sin utbildning införskaffar sig viss erfarenhet av undervisning.

Av kravformuleringen framgår inte, såsom Hermods menar, att anbudsgivaren måste specificera vilken slags erfarenhet och kompetens offererad lärare har, utan endast ge "en kort beskrivning" av sådan erfarenhet och kompetens. Att ange "behörig lärare" är ett exempel på sådan kort beskrivning. Vidare är det upp till den upphandlande myndigheten att välja hur den vill formulera kraven i upphandlingen under förutsättning att kraven

uppfyller de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU, vilket ifrågavarande krav gör. Då vinnande anbudsgivaren uppfyller kravet kan inte Hermods anses ha lidit eller kunnat lida någon skada.

Infokomp

Avseende angivande av kurskoder eller motsvarande för anbudsområde 11

I förfrågningsunderlaget för upphandlingen framgår tydligt vilka kurser som anbudslämnaren ska ha förutsättningar att leverera för att skall-kravet för anbudsområde 11 ska vara uppfyllt. Att då som anbudslämnare ange att anbudet avser samtliga i upphandlingen efterfrågade kurser uppfyller skall-kravet.

Under anbudstiden kan leverantörerna ställa frågor och be om förtydliganden eller kompletteringar av förfrågningsunderlaget. Dessa svar eller kompletteringar ska sändas till samtliga anbudsgivare och utgör en del av underlaget vid anbudsgivningen.

Följande fråga ställdes i *Frågor & svar* under anbudstiden.

”Fråga

Är det rätt uppfattat att man istället för att skriva olika kurser och alla dess koder som krävs för de olika paketen kan skriva ’vi erbjuder samtliga efterfrågade kurser’ på översta raden och under varje paket och sedan namnge lärarna som ska undervisa eller måste det specificeras vilka ämnen för var och en av lärarna för varje paket?”

På frågan har erhållits svaret ”Ja det går att göra på det sättet”.

Avseende beskrivning av lärarkvalifikationer

Infokomp har uppfyllt skall-kravet avseende beskrivning av lärarkvalifikationer. Behörighetsförordningen reglerar vad som gäller för att bli behörig

för att undervisa i olika skolformer. Skollagen innehåller bestämmelser av behörighetsregler för att få undervisa och sätta betyg samt vad som gäller för att anställa lärare.

Skall-kravet förtydligades ytterligare genom *Frågor & svar*.

”Fråga

Vi önskar specificering av vad ni menar med utvärderingskravet 'Pedagogisk utbildning och fackkompetens'?"

”Svar

Begreppet 'Pedagogisk utbildning och fackkompetens' används inom yrkesutbildningar där krav ej kan ställas på lärarlegitimation. Exempelvis: En person med dokumenterad yrkeserfarenhet och med dokumenterad pedagogisk utbildning men som saknar formell lärarexamen.”

Infokomp offererar endast behöriga lärare och således krävs ingen ytterligare beskrivning av kompetens och erfarenhet. Denna beskrivning ska där-
emot finnas för lärare vars kompetens inte uppfyller skollagens bestämmelser. Behörig lärare är ett vedertaget begrepp med tydligt uppsatta kvalifikationskrav varför ytterligare beskrivning är överflödigt.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Hermods har i målet anfört invändningar mot det vinnande anbudets skallkravuppfyllelse vad gäller dels att Infokomp endast angivit "Behörig lärare" under rubriken "Kort beskrivning av lärarens erfarenhet och kompetens" och dels att det saknas uppgift om kurskod eller motsvarande beskrivning i bolagets anbud.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att Upphandlingscenter vidgått att det saknas uppgift om kurskod eller motsvarande beskrivning i Infokomps anbud avseende anbudsområde 11 och medger därför rättelse vad avser denna punkt. Infokomp har i målet framfört att bolaget har utformat sitt anbud i denna del i enlighet med det svar som erhöles från Upphandlingscenter i *Frågor & svar* och att anbudet därmed uppfyller uppställt krav.

Förvaltningsrätten finner att Upphandlingscenter mycket riktigt, genom ovan nämnt svar i *Frågor & svar*, har medgivit viss lättnad av det uppställda skallkravet på att ange kurskoder. Dock var förutsättningen för denna lättnad av kravet att anbudsgivaren angav att denne erbjuder samtliga efterfrågade kurser både på första raden och under varje paket samt att anbudsgivaren under varje paket även skulle ange namnet på de lärare som ska undervisa. Infokomps anbud uppfyller inte dessa nämnda förutsättningar och uppvisar således inte bara brister gentemot det ursprungliga kravet utan även mot den i *Frågor & svar* justerade versionen av aktuellt skallkrav. Förvaltningsrätten finner därmed att det vinnande anbudet brister i skallkravuppfyllelse på denna grund avseende anbudsområde 11.

Förvaltningsrätten har därefter att pröva Hermods invändning om att Infokomp inte uppfyllt skall-kravet på att ge en kort beskrivning av offererad lärares erfarenhet och kompetens.

Upphandlingscenter har i bilaga till förfrågningsunderlaget benämnd *Lärarkvalifikationer* uppgivit att anbudsgivarna ska lämna ett antal uppgifter, bl.a. "En kort beskrivning av lärarens erfarenhet och kompetens". Förvaltningsrätten konstaterar att kravet är ett obligatoriskt formellt krav i upphandlingen.

Infokomp har i anbudet under aktuellt krav angivit "behörig lärare". Förvaltningsrätten finner att uttrycket "behörig lärare" förvisso är ett vedertaget begrepp som anger en viss kompetensnivå, men att uttrycket däremot inte kan anses innefatta information motsvarande en beskrivning av aktuell lärares erfarenhet. Av detta följer att Infokomps anbud inte kan anses uppfylla uppställt obligatoriskt krav rörande lärarkvalifikationer avseende såväl anbudsområde 1 som 11.

Kraven rörande kurskod eller motsvarande samt erbjudna resursers erfarenhet är, som ovan angivits, obligatoriska och rör därtill innehåll och kvalitet i den efterfrågade tjänsten. Ifrågavarande brister borde därför innebära att Infokomp ej tilldelats kontraktet i upphandlingen.

Enligt punkten 9.1 i förfrågningsunderlaget utvärderas anbuderna utifrån tilldelningsgrunden det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Av upphandlingsrapporten framgår att Hermods har lämnat det ekonomiskt näst mest fördelaktiga anbudet vad avser både anbudsområde 1 och 11. För det fall att Infokomps anbud ej upptas till slutlig anbudsprövning har således Hermods möjlighet att tilldelas aktuellt kontrakt. Skaderekvisitet får därför anses vara uppfyllt. Förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger därmed.

Mot bakgrund av vad som framkommit i målet finner förvaltningsrätten sammanfattningsvis att Upphandlingscenter, genom att utvärdera och anta Infokomps anbud trots att detta inte uppfyllde samtliga obligatoriska krav, har förfarit i strid med likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Då aktuell brist inte avser upphandlingens konkurrensuppsökande skede är det tillräckligt att upphandlingen rättas på så sätt att en ny utvärdering avseende anbudsområde 1 och 11 sker utan beaktande av anbudet från Infokomp (jfr RÅ 2005 ref. 47). Hermods ansökan ska därmed bifallas i enlighet härmed.

Vad avser Infokomps yrkande om att förvaltningsrätten, vid bifall av ansökan, bör förordna om att upphandlingen görs om så kan detta inte anses vara en del av Infokomps argumentation mot uppgifterna i ansökan utan är en sådan självständig fråga som förvaltningsrätten inte har möjlighet att pröva inom ramen för detta mål (jfr HFD 2013 ref.24). Yrkandet ska således avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109 1D/LOU).

Tomas Kjellgren

Föredragande har varit Andrea Ritzer.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in *inom tre veckor* från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.